

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

La școale românești!

(em.) Sîntem un popor sărac, la ce se o mai ascundem, o știm cu toții! Părinții noștri fusese au fost și mai săraci, a iobăgiei, și mâncau amara pâine urmările robiei, și erau mâncați de năcazuri, de nu mai știau de ei.

Săraci, cum au fost, ei nu și-au uitat de un lucru și anume de cel mai mare, de viitorul fiilor lor, de creșterea înțeleaptă a surzeilor lor. Și pentru acest sfîrșit pusuși-au osul și brațul adunat-au bani și ridicat-au și muncit-au până-ce au făcut 5 seminare pentru creșterea preoților: în Sibiu, Blaj, Gherla, Caransebeș și Arad; și au ridicat 5 școale pregătitoare pentru învățători: în Blaj, Sibiu, Gherla, Arad și Caransebeș. Au făcut 4 gimnazii: în Brașov, Blaj, Năsăud, Beiuș și unul de jumătate în Brad. Au făcut școală reală în Brașov și comercială tot acolo. Astfel au muncit înaintașii noștri! Astfel au muncit și cu munca lor au adunat milioane din care se împărtășește atîta tinerime și se ajută la școale: tineri cu care ne fâlim, căci sînt parte sănătoasă a trupului neamului românesc.

Dar'...

„Gloria străbună, pe străbuni cinstește,
Înzadar cu ea, nepotul se fălește!“

Noi cesti de acum mai avem o lungă cale de străbătut și cu atît mai virtos cu cît cei care locuiesc cu noi împreună

înaintea și noi trebuie să ținem pas cu ei, ba ce e mai mult, nu cu ei, care acum ne sînt deopotrivă, ei cu celelalte neamuri din largul lumii, care au înaintat, avînd și vreme și mijloace pentru a înainta mai mult decît noi.

Să ne străduim spre înaintare!

Dar' bine! Școale mai înalte avem puține, sînt unde și unde câte una. Am adunat bani, stăpînirea nu ne a lăsat se ne mai facem școale. Sibiu, Arad, Timișoara și alte centre românești sînt lipsite de gimnazii, de reale și de alte soiuri de școale de care am avea trebuință.

Adunat-am bani destui, și încă cu mare chin, numai ca să ne facem școale mai înalte acolo, unde tinerimea României din giur voia și era setoasă după învățătură. Stăpînirea însă nu ne-a lăsat, ca pe chiar banii noștri să ne ridicăm școale, ea ne-a lipsit de cel mai sfînt drept, de dreptul de a ne lumina.

Dar' ne va întreba cineva: Ei bine, nu sînt destule școale străine? Sînt, le vom răspunde noi! Dar' ce folos, căci unele sînt săsești, pe care le putem cerceta, căci ori-cum ele sînt școale, care ne deprinde cu învățătura *Nemților*, a unui *luminat popor*, și apoi mai sînt și *ungurești*, care deși susținute cu miile și milioanele noastre, totuși sînt cuiburi, din care nu mult folos putem trage.

Nu, pentru-că acolo ura față de tot ce e românesc se sădește în ini-

mile fragede ale tinerilor, așa încît o seamă de tineri es din ele ca și *perduți* de neamul, care i-a născut și crescut. Despre *Horia*, *Cloșca*, *Crișan* și *Iancu* li-se spune de către profesorii unguri, că au fost niște *tâlhari*, despre neamul nostru, că este un popor de nimica și câte alte nimicuri, în urma cărora unii tineri se *înstrăinează de neam*, și se amestecă cu străinii. E drept, că mulți din tinerii noștri es din școalele ungurești și mai tari în credința față de neamul lor, dar' ce folos, că nu-și cunosc neamul, literatura, scrierile lui și multe alte nu cunosc ei. O părticică bunișoară trece în ape străine și asta trebuie să ne îngrijească.

În fața acestor lucruri, ce avem să facem? Răspunsul nu e greu de aflat. Să facem, ca din tinerii noștri să ese bărbați, care să-și cunoască neamul, trecutul lui, oamenii lui de seamă, și spre acest sfîrșit n'avem decît să ne ducem fii la școalele românești, câte biete le mai avem.

Școalele din Brașov, Blaj, Năsăud, Brad, pentru *Români* s'au ridicat. Pentru creșterea fiilor Românilor s'a pus carul în peatră și s'au adunat banii trebuincioși și s'a muncit din greu, până-ce s'au făcut acele foculare de lumină, pentru tot ce e românesc. Ei bine, pentru-ce să nu ne folosim de privilegiul ce ni-se dă, de a ne crește tinerii românește?

FOIȚA.

Adormi, adormi...

Adormi, adormi odorul meu,
Să crești, draguțo, mare,
S'ajuti măicuții că-i e greu:
Căci numai tu și Dumnezeu
E tot ce dînsa are!

Adormi, adormi... La sinișor
Măicuța te hrănește,
Să crești, să-i fii de ajutor,
Să torci măicuții un fuior —
Și multe dacă-i crește!

Adormi, adormi... Cu drag la sîn
Măicuța mi-te strînge,
Căci tu vei plînge cu suspin
În urma mea în tîntirim
Și altul nu va plînge!

Iosif Stanca.

Cîntarea României.

(Urmare).

36.

Pentru-ce stai înmărmurită, o țeară română?... Nu-ți mai aduci aminte de zilele tale cele vechi? Trăsnetul se sdobia în mâinile celor nebiruiți... turbanul se rostogolia în țărîna... străinul fugia ca de moarte cînd vedea amenințatorul tîu steag, ce era simbol de dreptate, putere și libertate... Turcul cuprins de spaimă, alerga să se ascundă între cîdîne în harem... și tătara lua în trapătul cel mare al calului, calea pustiei...

37.

În poalele unui munte se întindea o câmpie mare și un soare strălucitor, o lumină... Doi înși se preumblau încetîșor printr'însa... sta adesea în loc și apoi se porniau mai departe... Precum spicurile în vremea coasei zac unele peste altele, așa și oase peste oase de morți grămădite acoperiau pămîntul... niște petece de steaguri sfîșiate și acățate încă de prăjina plecată, de-abia se mai mișcau de vî-

tu ce dogoria... un nor de corbi falfăia pe deasupra croncîind, vîltura și se învirtegia în toate părțile și apoi deodată se asvîrlea cu iuteală peste oase. Nici o locuință nu se mai zăria în acea vale a morții... ici-colo niște movile, sēmēnate fără rînd, încrețeau numai ca niște valuri ruciuil cîmpiei... și pe fiecare din acele movile era câte un semn deosebit... pe una o cruce roșie plecată... pe alta un turban sîngerat cu semiluna înfiptă pe dînsul... mai departe o lance tătărească sfărîmată... și acolo stau, mormane grămădite de pe semînție și lege, oasele neamurilor, cari se întimpinără pe acest cîmp de bătaie... fiecare la un loc cu un semn de isbîndă... La marginea cîmpiei era o pădure, din fandul căreia se auzia eșind o fășuire neînțeleasă... o plîngere ce sēmēna cu vaietele sufletelor chinuite... Copacii erau împestrițați de frunze felarite, pline de o rouă roșie... și în virful unui stejar bătrîn un vultur alb falfăia din aripi... Și la fiecare din acele mormane cei doi oameni îngenunchiau și ziceau împreună: „Ște, ște, țeara noastră!... ficiorii Hunilor s'au

La Lugoj!

Sântem asupriți și ne e amară vieața și ne e chinuit traiul pe care-l ducem sub oblăduirea ungurească. Sântem asupriți și pe nime nu-l doare, asupritorului i-a perit mila, și se înrăiește din ce în ce. Cătră cine ne vom întoarce privirea, dacă nu cătră noi? Cine ne va ajuta, dacă noi nu vom stărui pentru a eși din necazurile în care dușmanul ne a înglodat?

Ni-s'a luat *totul*, ni-s'au răpit *drepturile* și ne-au dăruit cu *datorințele cele grele* și de ne mai suferit.

Dar' nu! Nu ne-au luat totul, pentru-că nu au putut și nu au avut curajul. Și acesta ce ne-a mai rămas e o *Reuniune* din multele, ce ni le-au șters e „*Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român*“. Ea cu stăruințele oamenilor de bine a făcut și face mult bine și folositor pentru neamul românesc a cărui mamă ocrotitoare este.

Până acum, această „*Asociațiune*“ numai pe *Ardeleni* i-a ocrotit. Acum însă i-s'a lărgit hotarele muncii și ajutoră până la Tisa, până unde mai e nație românească. Că bine a făcut, aceea ce a făcut, n'avem lipsă să ne îndoim, ci să ne bucurăm, că ne-a adunat pe toți și ne-a unit ca într'un singur snop. Anul acesta își va ține obișnuita adunare la *Lugoj*, în *Bănat*, la praznicul Sf. Mării.

Anul acesta acolo se vor aduna *Românii* și se vor sfătui asupra mijloacelor prin care am putea să înaintăm mai cu *repezițiune* și cu mai *puține greutate*.

Rugăm deci și noi pe mulțimea de cetitori ce-i are „*Foaia Poporului*“ în *Bănat*, ca să se adune la *Lugoj*, căci mare folos vor trage, nu numai pentru *minte*, dar' și pentru *inimă*.

La Lugoj deci fraților Români și îndeosebi voi, fraților bănățeni!

Români, chibzuiți bine.

Câteva zile ne mai despart de vremea, când școalele se deschid din nou, ca cu drag se primească în sânul lor copiii dornici de învățatură și de înaintare. Părinții cu iubirea în piept pentru scumpele lor odrasle, munciți sunt de gândul, cum se facă și în ce chip se lucre, ca mai bine să-și crească copiii. Fiecare își alege cărarea, care i-se pare mai potrivită, pentru-ca mai bine și mai de vreme să ajungă la ținta de toți dorită, la fericirea scumpilor băieți.

Sunt multe și felurite cărările vieții și drept aceea *multă chibzuială* trebuie unui părinte, ca din toate acestea să aleagă *pe cea bună*, pe aceea, care, cu vremea poate se ducă la îndestulare, la fericire pe copilul, care neputându-și da seama acum de rostul vieții, merge pe acolo, pe unde părintele îl duce.

E foarte grea această sarcină a părinților și tocmai pentru aceea folosim privilegiul, ca acum în preajma deschiderii școalelor, să dăm sfatul nostru tuturor părinților, cari doresc *fericirea* fiilor lor!

Trăim în astfel de vremuri, când fără de a trece cât de cât prin școală nu putem aștepta un traiu mai bun. *Școala este astăzi temelina vieții*, căci numai prin ea putem să ne câștigăm învățatura, cu ajutorul căreia să putem mai ușor purta sarcinile vieții.

Datorința fiecărui părinte este dar' a-și duce copiii la școală.

Pe cât de bună faptă săvârșesc părinții prin aceea, că își poartă copiii la școală, pe atât de rele urmări poate avea, dacă îi țin aici fără chibzuială.

Deobște la noi așa se face, că ducându-și un părinte copilul la școală, cel dintâiu lucru la ce se gândește este, ca să facă *domn mare* din băiatul său. Nu se mai întreabă, dacă băiatul are *înclinare* cătră școală; nu mai chibzu-

iește, dacă el ca părinte, fi-va oare *în stare* să ajute pe fiul său, ca cinstit să poată trăi vre-o 12—18 ani la școală? Toate aceste le lasă în voia sorții și el numai de un dor e stăpânit, de acela, de a-și vedea copilul mare, învățat și între cei dintâiu domni. Aici zace toată greșeala părinților și aceasta este pricina, că mulți dintre băieții cari au fost dați la școală la urma urmelor s'au ales cu ștregăriile și cu nenorocirea, așa, că nu sunt nici plugari, nici domni.

Bine trebuie deci se chibzuiască părinții și deschizându-și ochii se vază, că *nu numai domnia este singura cărare prin care poate cineva să ajungă la fericire*. Sunt sute și sute de cărări, tot atât de bune, pe cari mergând, la bine putem ajunge.

La noi *Românii*, mai ales acum când puțin bătute sunt feluritele cărări ale vieții, câte soiuri de munci cinstite ne așteaptă, ca la îndestulare să ne ducă.

În ziua de azi, când nouă ne lipsește aproape cu desăvârșire pătura de mijloc a oamenilor, adică aceia, cari puși sunt să stea între *domni* și între *plugari*, între *inteligență* și *țerănimă*, *meseriași* și *neguțetorii*; bine ar fi să ne dăm silința să câștigăm astfel de oameni, să facem din copiii noștri *meseriași* și *neguțetori*.

Spusam cu alte privilegii și mai zicem și acum, că mari și bune sunt foloasele *meseriașilor* și mai cu seamă al *negotului*.

Când am avea noi *meseriași* și *neguțetorii* noștri destoinici, ca prin un lanț puternic ar lega ei pe domni noștri cu țeranii noștri și atunci toți un trup bine încheșat am fi și Doamne bine am putea trăi, căci tari fiind, dușmanii nu ne-ar mai putea nimic strica. Am întoarce toată puterea noastră de muncă într'acolo, ca să înaintăm, să ne luminăm și cu îndestulare să trăim.

Un lucru însă trebuie lămurit: Cei mai mulți dintre noi cred, că pentru a

„cumetat ca să te supună... și tu ai fost mormântul lor... Potopul Asiei a vrut să înghită lumea... și tu i-ai pus stavilă... Un neam de rășboinici a rîvnit la turmele tale... și la grânele aurite ale holdelor tale... și tu ai legat pe rășboinici câte doi doi... și tu ai arat cu dinșii țarina... și ai sîmînat cu sângele și cu sudoarea lor *dumbrava roșie*, pădurea sîngelui“.

38.

Cum te-ai vestejit, floare a libertății? Într'o zi vruseși să te odihnesti ca omul obosit de muncă... și ficiorii tîi cei vicleni făcură sfat rău între dinșii... eugetul nedreptății și al domniei intră în sufletul lor... și rîvniră la armele și la avuția fraților lor... Zavistia sîmîna sîmînta gâlcevelor și a împărecherilor din casă... ficiorii tîi te mușcară de țîță, o țeara mea, și-ți făcură rană mare... Străinul puse piciorul său pe pieptul tîu ca să te năbusească... și dete în mîinile voinicilor tîi mîncă în locul paloșului... și tu te lăsași de mîncare în mîinile celor-ee nu putuseră a mânca!

39.

În șesurile tale dușmanii corturile i-și-au întins... Mîndria numelui tîu a căzut, precum cade de pe deal stejarul cel bătrîn, și nu-ți lăsară de a rîsufila numai atât aer, pe cât se îndurară ei... Domnii și boierii tîi ingenunchiară dinaintea lor!...

40.

Erai un trup cu vieața și ai ajuns umbra morții... rășboinicii tîi s'au făcut muieri, boierii tîi robi ai dușmanilor și steagal tîu perî dintre steagurile naamurilor!

Pentru-ce te mai frămîntă oare? Îți e dor de vremea veche?... Vre-o rază din slava trecută venit-a să lumineze fruntea ta? ...Nu... ci de durere!...

41.

Mîndră și vitează erai în bătălii, o țeară română... cu greu și cu anevoe era a te birui... Ca să-ți sugă sângele, ficiorii tîi cei blăstemați te deteră în prada dușmanului. Neamurile ce pismuiau puterea ta și numele tîu cel falnic se legară între ele și ziseră: „Hai

să sdrobim acest cuib de libertate!“... Ele te orbiră de ură și de zavistie: puterea ta se tocî, pilită de trupul tîu însuși... și trei uriași: Turcul păgîn, Neamțul mișel și Muscalul sîlbatec, se aruncară asupra trupului tîu și îl tăiară în bucăți și împărțiră între sine ca pe niște turme pe ficiorii tîi...

42.

Mult mai înainte păgînul zisese: „Ca să sdrobesc acest trup ce mă îngrozește și mă amenință, să dau drumul asupra nemernicilor mei...“ Și mulțime de Greci calici, lăpădați de Domnul, ca un nor de lăcuste trecură mările și se asvîrliră peste tine, o țeara mea, și supseră sângele tîu! Ei aruncară pe copiii tîi în besnele întunerecului... și numele lor perî cu tine! Erai liberă... și te puseră în lanțuri... Erai bogată... și se imbuibară de carnea ta, ca niște lupi flămânzi... erai vitează... și înfipseră mișelia în inima ta... Erai vrednică și laudată... și ajunseși defăimată... Erai curată, și te pîngăriră cu tîlhărie și nedumnezeire!

fi meseriaș și neguțetor este de ajuns, dacă știm scrie și ceti mai binișor, încolo nu ne mai trebuie nimic.

Asta e pricina, că noi nu prea avem măiestrii și neguțetori, fără numai „cârpaci” și „speculanți fără preț”. Nu așa înțelegem noi aceste două feluri de muncă!

Pentru-ca cineva se poate deveni odată măiestru bun și neguțetor destoinic, care se se poate învăța cu dragă voie printre domni și asemenea lor fiind se poate lua parte la sfaturile lor — pentru-ca se ajungă aceasta, de lipsă este, ca înainte de ce s'ar fie apucat de măiestrii, sau negoț se fi cercetat școala cel puțin 4—6 ani. Cu cât stă mai mult la școală, cu atât mai destoinic om va eși din el.

Cu aceasta credem că am spus, cât aveam de gând să zicem cu acest privilegiu. Noi am atins numai, cum și ce ar trebui se facă părinții — d-voastră apoi judecați, pe temeiul celor spuse.

Chibzuiți bine acum cu privilegiul deschiderii școlărilor și lăsați-vă de gândurile greșite!

Creșteți copiii vostri pe toate cărările vieții. Faceți din unii domni, din alții meseriași și neguțetori, din alții altfel de muncitori și crede-ți-ne, că numai în chipul acesta puteți să le asigurați un viitor bun — numai în chipul acesta folosiți națiunii și aduceți obolul vostru pe altarul sfânt al sîntei iubiri de neam.

Vasile C. Osvadă.

Earăși proces. Dl Aurel Ciato din Blaj, e tras în cercetare și în 28 se va ține procesul în Alba-Iulia. Procesul e pornit pentru „ațtăre”. De pe acum îi vedem sfârșitul! O osândă grea pentru nevinovăție.

Proces „Tribunei”. „Tribuna”, atât de îndrăgită de către procurorii ungurești, va fi din nou dusă înaintea Curții cu jurați din vestitul Cluj. Procesul pornit pentru un articol intitulat „Biserica și Școala” se va ține în 29 Septembrie. Eată cam se poartă Maghiarii, pe care unii Români vreau să-i îndulcească în prețul vinderii, programului partidului național român.

Învățătorii români și slujbașii statului.

Din sudoarea poporului român trăesc o mulțime de slujbași, cari toți împreună au datorința de a se îngriji de bunăstarea și fericirea aceluia popor, de pe a cărui spinare trăesc.

În „fericita” noastră Ungarie însă lucrurile merg întors, căci chiar aceia, cari trag cele mai grele plăți de pe spinarea poporului român, chiar aceia zic, se îngrijesc mai puțin de soarta poporului apăsător; ba în semn de „recunoștință”, pentru-că blândul popor român fără cârtire și șovăire, cu drept și fără drept plătește tot ce i-se cere, — slujbașii cei „învățați” ai stăpânirii ungurești ved în fiecare Român un dușman neîmpăcat al neamului unguresc și de aceea cearcă pe toate căile a-l nedreptăți și a-i amări zilele.

Pe cel-ce ar ave cutezanță să-și facă datorința față de poporul de pe a cărui spinare trăește, slujbașii stăpânirii nu încetează de a-l prigoni.

Dintre toți slujbașii plătiți de popor, cei-ce lucră mai mult pentru binele poporului sînt preoții și învățătorii. Și poporul totdeauna s'a mândrit și se mândrește cu astfel de oameni, despre cari s'a încredințat, că lucră pentru binele lui.

Din pricina aceasta toate privirile slujbașilor statului sînt îndreptate asupra învățătorilor, cari sînt luminătorii poporului, ba își țin de drept a dispune peste învățătorime.

Dacă învățătorul dovedește prin fapte cinstite iubirea de neam cu care dăruiește poporului seu, este pîrit chiar și de cel mai de jos slujbaș de stat, și rar se întîmplă, că în urma celor mai neînsemnate și netemeinice pîri și acuse se nu fie dat cu familia pe strade, fără nici o milă.

Dacă un slujbaș, ungu ori botezat în apele Iordanului unguresc, a putut face vre-un rău vre-unui om cu trecere la Români, cei dela cărmă îl numără pe acel slujbaș, de om bine-vrednic și de un bun „patriot”, ceea-ce pe limba românească se poate talmăci mai bine cu „bun patrihoș”.

După „înțeleapta” ocărnuire ungurească, traiul unui învățător cu și fără familie, atîrnă până chiar și dela cel din urmă slujbaș al statului.

Organele cele mai sigure, prin care stăpînirea ungurească își capătă știrile despre învățătorii, sînt unii primari rățeciți, unii Români cu inimă stricată, cei mai mulți însă străini pripășiți prin satele noastre românești.

E de ajuns, ca un învățător să stee rău cu primarul ori cu alt slujbaș, care și-a câștigat „vrednicia” înaintea Ungurilor și viitorul lui și al familiei lui se fie sdruncinat și nimic. Și aceasta, pentru-că primarul cu celelalte organe ale statului se ajută împrumutat la lucrurile mișelești ce le fac națiunii române.

Astfel de primari, poate din ură personală către învățătorii, pentru-că nu s'au lăsat amăgiți de primari, ca să-și poată ajunge mârșavele lor scopuri, lucră la nimicirea învățătorilor pe toate căile iertate și neiertate; ba, ca se poată ajunge la țintă, mai cer ajutor și dela cei mai hotărîți dușmani ai națiunii române: dela organele statului, care înșețate după pradă, își împlinesc cu „vrednicie” și „mândrie” diavoleasca lor poftă de răzbunare, a tot ce e românesc.

Vai de învățătorii a căror salariu, a căror plăți au ajuns să se scoată de către astfel de primari, căci sînt în restanță din ani peste ani. Și stăpînirea maghiară nu numai că nu-și face datorința față de astfel de primari, ci încă îi socotește de primari „vrednici!”

Când Maghiarii s'au putut înălța până la atîta „înțelepciune”, ca pe temeiul acestor putregaiuri se facă rău oa-

43.

Sângele ficiilor tîi s'a stricat și inima lor a putrezit... Când erai tare erau și ei mândri de tine... dar' de când s'au amestecat cu acei mișei și cu cei vicleni s'au făcut și ei vicleni și mișei...

44.

Tu ești ca corabia fără cărmă bătută de furtună... și vâslășii cei răi, și-au însușit dreptul de a fi cărmaci, te duc dintr'o nevoe într'alta și mai mare, și din fără-de-lege... Iarba se usucă pe unde calcă ei... Înțelepciunea lor e minciuna... isteciunea lor jefuirea... faptele lor, faptele iadului... Ei au supus sub jugul clăcii pe poporul tîu și au ofilit fruntea ta... Stîns'au candela cu suflarea lor imputită de fără-de-lege... Ce vei zice, o patria mea, când vei grăi?... Ce vei face, cînd va veni ziua dreptății?...

45.

Jalnic e cîntecul tîu, Româncă copiliță!... Ce zice? Ianicerii spurcați trecut-au Dunărea? Tătarul cel fieros, împrăstie oare spaima

în tot locul? Leahul venit-a să-și isbîndească de războaiele pierdute, și Ungurul să-și adune oasele risipite ale ostașilor sei?... Logodnicul tîu luat-a din cuiu paloșul părintesc?... Cîntă-ți cîntecul...

46.

Doină și ear' doină! Cîntarea mea e, versul de moarte al poporului... pămîntul îi e de lipsă... și aerul îl înecă... Vezut-am flăcăii scuturându-și pletele... fruntea lor a se încreți înainte de vreme... florile de pe capul copilelor a se veșteji... și poporul a căuta în beție uitarea năcazurilor... Trist e cîntecul în sîrbătorile satului: „Biru-i greu, podvada-i grea!...” Bătrîni își ascund ochii plini de lacrimi... bărbații stau obidiți... cîntecul se sfîrșește afurisind și copiii blastemă nașterea lor... Poporul e stîlpul pămîntului; fiecare particică de pămînt e văpsită cu sângele lui... Și într'o zi ni-se zise: „Muncește de dimineața până în seară... și rodul muncii nu va fi al tîu... Tatăl tîu și-a lăsat de moștenire o țîrnă... tu te vei bucura de dînsa... ea va fi a ciocoiului, și tu vei trăi

„robînd vecinic lui... trupul și sufletul tîu vor fi ale lui... vei plăti aerul ce răsufli... vei plăti locul unde soarele te poate încălzi și un loc de îngropăciune în mormîntul unde zace maică-ta... vei plăti dreptul ca să-și crești vaca ce hrănește pe copiii tîi și boul care te slujește... Trupul tîu se va gârbovi de greutatea muncii și de bătaie... în loc de somn vei priveghia muncind și partea ta de libertate va fi ocara... Niște venetici de sânge străin zisu-ne-au în limba lor: „Al nostru e pămîntul și acei-ce locuiesc pe dînsul... ale noastre cîmpurile... ale noastre dealurile... ale noastre cătanele, satele și țîrgurile, colibe și palaturile. Tu ai fost puternic și viteaz în luptă... dar' puterea ta s'a tocit de sărăcie și de stricăciune... și noi am cules rodul vitejiei tale... Îți tot zic că ești un popor!... Traiul tîu e chinuirea și dreptul tîu bătaia... plătești și muncești și munca ta înrodește pămîntul ce și-a răpit... Toți și bat joc de sărăcia ta... și slujile slugilor calcă peste trupul tîu... Cei-ce zic că sînt aleșii tîi cresc în bogăție și în boierie, și

menilor de bine și cu trecere înaintea neamului românesc, apoi nu avem să ne mirăm, dacă ura între Unguri și celelalte neamuri, în loc de a scădea, crește pe zi ce merge. Și aceasta, căci s'a dovedit prin fapte, că ceea-ce e bun și folositor pentru naționalități, pentru Unguri e stricacios; ba e chiar „crimă“, după cum le place lor a o numi.

Învătătorii români, cari își îndeplinesc cu scumpătate datorința de învățatori și lățători ai luminii, sunt socotiți de vînzători de țeară; ear' unii primari, cari fără milă *belesc* poporul și fac atâtea *mișelii*, sunt socotiți de «buni patrioți», și aceasta pentru-că au obraznicia se pîrască cu minciuni pe cei-ce nu le pot suferi mișeliile. atob.

De ale politiceii.

România.

În timpul din urmă s'a scris foarte mult despre România. Prilegiu la acestea a dat multele vizite ce sau făcut din partea Regelui României. Regele Carol al României a făcut acum earăși o călătorie la Viena, unde s'a întâlnit cu ministrul pentru trebile din afară ale împărăției. Despre această călătorie se zice, că ar fi făcută cu plan și anume nu pentru a se lega alianță între România și cele trei puteri, ceea-ce — zice-se — s'a făcut de mult, ci pentru-că *Regele Carol* se stăruie, ca să căpătăm și noi Români din Ardeal și Ungaria, *drepturi*. *Regele Carol* înainte de a pleca la Viena s'a întâlnit cu un bărbat de stat al împărăției noastre, cătră care a zis, că trebuie să fie prietenie între România și Austro-Ungaria, mai ales în fața celor-ce se întemplantă și se pregătesc în Turcia. «De altă parte însă», a zis *Regele Carol*, «e fapt, că Români din Ardeal și Ungaria au *drept* să se plîngă, pentru-ce nu se poate

învinovați într'atâta stăpânirea, ci mai mult *slujbașii dela comitate*, pentru ura lor față de Români. De aceea stăpânirea ungurească să înfrâneze pe acei slujbași și să dea Românilor drepturile ce li-se cuvin, și numai așa se poate lega prietenie între Unguri și Români».

Austria.

Muncitorii socialiști din Viena, săptămîna trecută au ținut o adunare, cu care prilegiu au năpădit asupra căsii sfatului orașenesc, pentru-că membrii acesteia au adus o hotărîre prin care 25 de mii de florini să se cheltuiască cu prilegiul sosirii în Viena a *Tarului Rusiei*. Muncitorii au arătat semne de nemulțumire și pentru aceea, că se aduc închinăciuni și să fac tămăieri asupra domnitor dela Mează-Noapte.

Francia.

Domnitorul Francezilor a ținut o *cuvîntare* în chilia cea mare a camerei comerciale din orașul *Lorient*. Cu prilegiul acesta s'a întemplant, că un ficior — o calfă de păpucar, cunoscut ca mare ațîțător socialist — i-a întrerupt vorbirea: »Vorbește minunat« — a zis muncitorul — »dar' trebuie pus capăt muncii pe care o săvîrșesc robii temnițelor. Vorbesc în numele păturei muncitorilor«. După aceea l-au mulcomit, ear' *presidentul Republicei franceze Faure* astfel a grăit: »Omul acesta poate are dreptate; dar' ar fi putut grăi mai domol«. Când se plece *Faure*, muncitorul socialist din nou l-a agrăit și i-a atras luarea aminte asupra acelei munci, lucrări și concurență, pentru care muncitorii atâta au de a suferi. *Faure* într'acestea l-a întrerupt: »Treaba aceasta e de însemnătate și mă privește, voi și avè de grije, ca ocărnuirea să se îngrijască de aceasta. Numai cât s'a prea născocorit; cu gură mare se pot strica și isprăvile cele mai bune. Eu însă nu voesc ca să fie vre-o deosebire între pătura de jos, între țeară-

nime și între *presidentul Republicei franceze*. Cu acestea apoi i-a întins mâna, pe care muncitorul a scuturat-o cu putere. Mulțimea încântată de vorbele domnitorului țerii franțozești, striga: »*Trăiască!*«

Sêrbia.

Nu-i țeară pe rotogolul pămîntului mai săracă, ca și Sêrbia. Slujbașilor țerii mai bine *de un sfert de an* de când nu li-s'a străcurat din lada țerii, nici măcar o para chioară, din plata ce după drept li-se cuvine. Acum ne vine știrea, că arêndașii cîrniei pentru ostășimea sêrbească, au încetat de a mai da carne, fiindcă de luni de zile n'au mai căpătat parale dela lada țerii. În urmarea acesteia, bieții soldați trăsesc numai cu pită goală și cu — aer curat.

Creta.

După încunoștiințările trimisului englez la Creta, *Mohamedani* ferecați în puști și alte arme au năpădit asupra mănăstirii numită a «*Sfântului Ioan*», care se află în cetatea *Annapolis* și în care mănăstire Turcii au omorît 59 bărbați, femei și cobți. Afară de aceasta au jefuit și ars 4 biserici, ear' pe un părinte l-au ars.

În 9 ale lunii lui August o corabie grecească zătonită de 200 oameni, care ducea în Creta o grămadă mare de praf de pușcă, în drum s'a întemplant, de s'a întâlnit cu altă corabie de răsboiu, aceasta însă de a Turcilor. Acestia au cerut Grecilor, ca să se dea prinși și legați, însă nu li-s'a împlinit voia, căci Grecii le cunoșteau păpara și erau mâncați de ei până dincolo. Grecii decât să se dea legați, mai bine au pus foc la pravul cel de pușcă, încaltea, să peară cu toții. Grecii au și perit, ear' dintre Turci, câte unul doi au mai și scăpat cu vieată, cum am zice cu două coaste rupte. Întemplantarea aceasta a dat naștere la o mare ferebere între Grecii din Atena și din țeară, cari acum țin slujbe și parastase în amintirea și pentru sufletele celor 200 de viteji.

Germania.

Maximilian, prințul săsesc din *Dresda*, părăsindu-și traiul cel bun și lumea cea din afară cu toate plăcerile și minunațiile ei, a intrat în șirul călugărilor, pentru a-și petrece zilele câte îi va rîndui Cel de sus, în rugăciuni și în frică de Dumnezeu. Duminecă a fost săptămîna a ținut și o predică în largă biserică din orașul *Dresda*, care a fost ticsită de lume în cel mai larg înțeles al vorbii. A cuvîntat despre surdo-mutul din S. Evanghelie, sbiciuind muțenia »învățaților« din vremile noastre, cari nu mai știu frică de Dumnezeu. Mulțimea a rămas cu inima mișcată de înțeleptele cuvinte ale călugăritului prinț.

„ție îți e frig și copiilor tăi foame!... Ei fac „legi, dar' nu pentru dîșii, ci numai împotriva ta...“ Doină și ear' doină! Sîntem pribegi în coliba părintească... și străini în pămîntul nostru de naștere!... Dar' în câmpie crește, și pe deal earăși crește o floare pentru popoarele chinute... Nădejdea!

47.

Era odinioară un neam de frați născuți tot dintr'o mumă și dintr'un tată... și frații se jubeau între sine și creșteau în avuție și fericire... Turmele lor nenumărate, ca stelele de pe cer, pășteau în câmpiile întinse... vecinii pîsmuciau unirea, puterea și bogăția lor, dar' le era teamă de dîșii, căci bărbăția lor îi îngrozia. Și astfel acești frați trăiau fericiți, ei și copiii lor, în moștenirea cea mare rămasă dela părinții lor... Când vre-o nevoie venea într'o parte, ei alergau cu toții într'acolo... cădeau cu toții împreună când vijelia mare îi doboră, dar' se ridicau earăși cu toții împreună și isbândeau... astfel se pleacă și se ridică în timp de viscol virfurile codrilor... După-ce trăiră într'acest chip vreme multă,

nepoții lor ziseră într'o zi între dîșii: Pen-
„tru-ce să mai trăim amestecați unii cu alții;
„hai, mai bine, să ne împărțim moștenirea
„părintească și fiecare să iasă o parte... Atunci
traseră cu funia și își împărțiră moșia în mai
multe părți, una la Mează-zi, alta la Apus și
alta la Mează-noapte... săpară șanțuri și pu-
seră rîurile și munții hotare... și de atunci
frații nu se mai puteau vedè între sine... și
vecinii se umplură de bucurie... Nu trecu
mult și fiecare, șezînd închis în moșia sa,
ajunse că copiii din aceiași părinți uitară de
tot unii de alții și, deși vorbeau tot o limbă,
dar' nu se mai înțelegeau... și când una din
ramurile aceluia neam cu vreme se stînsese în-
necată în vecini, ceialalți frați nu simțiră nici
o durere... căci acum erau străini și dușmani
între dîșii... Și aceste neamuri care încă se
numesc între sine Români, în ochii celorlalte
popoare erau numai niște sămînții rătăcite,
al căror izvor s'a stîns din ținerea de minte
a oamenilor!

(Va urma.)

Năpastă.

În săptămâna trecută poporul muncitor a fost supus la o grea încercare, la „certarea lui Dumnezeu”. Vifor și furtună, ploaie și grindină au căzut pe luncile bieților muncitori și le-a nimicuit totul, rodul ostenelelor lor de peste vară. Bătrânii povestesc, că în viața lor nu li-a fost dat să mai vadă așa ceva, ear' cei mai tineri, cari 'și au pus în pământ sucul ostenelelor lor, sînt acum peritori de foame și așteaptă acum milă dela cei mai avuți, milă, care să le mai astîmpere foamea și să le ridice întru câțva greu! necazurilor, ce cu greutate de stîncă apasă asupra umerilor lor. Fie-ne deci milă de cei lipsiți și nenorociți și să le întindem mîna de ajutor.

În cele următoare vom înșira părțile și comunele nenorocite: În comunele *Mărgău*, *Bociu*, *Ciula*, *Buteni* și altele, pe la 8 ore, în ziua de 11 August a început o furtună grozavă, căreia 'i-a urmat o grindină aproape de mărimea nucilor și în câteva minute a nimicuit sîmînăturile, care în acest an au fost foarte frumoase. Poporul, care geme sub povara atîtor dări și necazuri, este aproape des-nădăjduit, vîzîndu-se lipsit de ceea-ce îi este mai de lipsă, de pîne.

În *Șermașul-mare*, vîntul cel mare a surpat vre-o 16 case, șuri și altele. Bucatele au fost nimicite. În *Berchiș*, pe Cîmpie, au căzut și oameni jertfă potopului celui groznic. Vite încă s'au prăpădit multe, sîmînăturile toate s'au nimicuit. În *Agârbiciu* cucuruzele și ovîsul au fost nimicite, ear' arborii au fost doborîți la pămînt. În *Pesac* grindina n'a dăinuit decît 2—3 minute și astf-l n'a făcut stricăciune.

Mari pagube a pricinuit și în *Șard*, *Ighiu* și *Bucerdea-vinoasă*.

În *Abafaia*, vîntul a nimicuit turnul bisericii ungurești, așa că clopotele au căzut în biserică. În *Băgău* lângă *Aiud* în vre-e câteva minute întreg ținutul a îmbrăcat haină de iarnă. Paguba trece peste 35 mii florini, apoi strugurii nu se vor mai face 3—4 ani.

Tot astfel de vesti sosesc și din comunele *Subpădure*, *Țigmențiu Chimetelnicul-de-Cîmpie*, și *Boziaș*.

Din comuna, *Asinip* economul *Ioan Gruția* ne scrie, că pe acolo încă a bătut ghiața și a catropit tot. Grindina era de mărimea ouălor de găină.

Din *Lășiul-român*, dl *Romulus M. Albu* ne scrie, că pe acolo încă a căzut grindină cu vifor. Toate sîmînăturile sînt nimicite. Grindina a spart și capetele oamenilor; cei pe căți 'i-a apucat la hotar, toți sînt bolnavi, zac în pat.

Deasemenea au fost pustiite hotarele comunelor *Turda*, *Cristur*, *Poiana*, *Ghiuș*, *Luna*, *Grind*, *Aiudul-de-sus*, *Aiud*, *Ciumbrud*, *Păjida*, *Băgău*, *Lopadea-maghiară*, *Hopârto*, *Balda*, *Cistelec*, *Șermașul-mare*, *Lumperd*, *Bradfalău*, *Archiud*, *Sânt-Mihailu-de-pe-Cîmpie*, *D.-St.-Mărtin*, *Dămbău*, *Adămuș*, *Boziaș*, *Cuștelnic*, *Seuca*, *Ganfalău*, *Mica*, *Căpâlna*, *Hidîrpiu*, *Cund*, *Șaroș*, *Ibașfalău*, *Sindu*, unde o întreagă familie s'a nenorocit prin dărîmarea casei din pricina povoiului celui mare.

Prin *Bucovina* și *România* deasemenea s'a nenorocit multă lume, care a rămas fără pîne.

Din comuna *Dretea*, comitatul *Cluj*, primim următoarele: „Dle Redactor! Un povoiu groznic s'a descărcat asupra comunei noastre, ceea-ce e cu atît mai dureros, cu cît că prin întîmplarea aceasta peste 100 familii sînt aduse la sapă de lemn. În 7 I.

e., seara după 9 ore, o ploaie groznică de ghiață s'a descărcat asupra comunei noastre, nimicind în câteva momente *roada alor 564 pămînturi*, din care nici *paie* nu s'au ales. Paguba e *nouă mii fl.* Mă cuprinde jelea, vîzînd, cum acești Românași blânzi, lucrători, cumpetați, dar' săraci, sunt dați pradă foamei. Ne rugăm de toată suflarea românească, ca să întindă mîna de ajutor acestor nenorociți.

Aureliu Căpusan, jurist.

Și nu numai din aceste locuri ne-au venit vești triste, ci și de pe airea, pe care cetindu-le 'ți-se umple inima de jele.

„Înduleții”.

Gavoșdia, 30 Iulie 1896.

Preoții *Fabrițius Bodea* și *Terenție Nonu* au luat parte în 19 Iulie la o adunare *națională-maghiară*, care avea de cuget să se alcătuească ca partidă „națională-maghiară”. Adunarea se deschise prin o cuvîntare a dlui *Razel*, inspector la dominiul din *Boțebis*, arătînd scopul și ținta partidei. Dl *Bodea*, preot din *Laz* fu rugat să tîlmăcească cele zise de dl *Razel*, și el nici nu respinse. Începu deci câte verzi-uscate, câte îi veni în minte, primindu-le toate soțul seu *Terenție Nonu* din *Măneasa*. Afară de ei nici un inteligent nu a luat parte, ba încă și din țerănime numai aceia, cari s'au așteptat la ceva dobîndă.

Într'adevăr, m'a surprins purtarea aceasta a preoților *Bodea* și *Nonu*, pentru-că cine era în toamna trecută mai înflăcărat de iubirea națiunii, cine se bătea mai tare pentru alegerea unui Român ca membru comitatens, ca dl *Nonu*? Cine huiduia preoții, cari „și-au lăsat” turma lor, și n'au condus o la urna de alegere? Sînt foarte curios ce au căutat d-nii preoți la acele alegeri, doar' vre-un os de ros, sau un oficiu de stat?!

Vedeți, Domnule Redactor, așa se predică pe la noi pasivitatea Românilor.

Abonent nr. 551.

CRONICĂ.

Din Macedonia. Cetita foaie din *München* „*Allgemeine Zeitung*” dă la iveală o scrisoare privitoare la Românii din Macedonia. „Durere — scrie „A. Z.” — în timpurile din urmă Românii din Macedonia au fost descurajați, jumătate din școalele lor au fost lăsate să piară, pentru neatîrnarea lor nu s'a făcut nimic, ba chiar și consulatul din *Monastir*, orașul de frunte al Românilor din Macedonia a fost desființat”. În Macedonia pe lângă Români se mai află și Greci și Bulgari. Acestia sînt ajutorati de către frații lor din Grecia și Bulgaria, și au căpătat drepturile dela Sultanul turcesc, Românii însă, durere, se află așa cum îi descrie foaia nemțească. Românii și stăpînirea din România, ce face în fața acestei stări de lucruri. Până când va mai privi cu nepăsare la acea coastă ruptă din trupul neamului românesc? Până când?

Toate le scot ochii, și hainele românești, și tricolorul și numele românesc. Așa mai zilele trecute măiestrul *Ioan Rațiu* din *Făgăraș* a fost luat la goană și 'i-s'a cerut să pună pe tabla de cătră stradă: *Răcz János*, ca să nu 'i sune numele întocmai ca al președintelui partidului național român, dl *Ioan Rațiu*. „*Mort, dar' viu nu imi voi schimba frumosul meu nume!*” a răspuns dl măiestru *Rațiu*.

Și Țiganii îi desprețuesc. *Junele Aureliu Axente* din *Frâna*, locul nașterii bătrînului luptător dela *patrușeci-și-opt*, *Axente Sever* ne scrie, că arborii millenari au fost ruși, încă de când 'i-au pus, căci cei-ce au benchetuit cu acel privilegiu, nu au căpătat destulă beutură și astfel 'și-au răsbunat pe „*Géza*”, „*Fószef*” și „*Kossuth*”, după-cum 'i-au poreclit pe acei arbori. — În comuna învecinată încă s'a ținut sîrbare millenară și anume de către doi Ungurași și ceva gîrgără săsească. Români n'au luat parte, ear' benchetuitorii au chemat Țigani, cari însă n'au voit să meargă, zicîndu-le: „*Dacă Românii nu merg, apoi noi odată cu capul nu mergem!*”. Până și Țiganii îi încungiură și 'i desprețuesc!

De capelan în satul *Vrani* a fost sfințit dl *Nicolae Balmez*.

Român vrednic. Harnicul econom, dl *Coaciu Maștei* din *Silimeghiu*, comitatul *Sălagiu* a zidit o biserică pe propria d-sale cheltuială, care se va sfinți în 23 August st. n. Vrednicului Român și bunului milostiv îi trimitem și noi mulțumirile noastre pentru darul cel frumos, ce 'l-a făcut.

Ospet și nelegiuiri. Din *Aiud* ni-se scrie următoarele: Cu privilegiul căsătoriei lui *Ilie Trif* a *Anica Vitan*, întîmplată la 28 Iulie, s'au cântat numai cîntece naționale. Mirii, mergînd la cancelărie s'au îmbrăcat în vestimintele cele mai ordinare și negre. Acolo fiind întrebați, că de ce nu s'au schimbat, ei au răspuns: „*Nu avem altele!*” după aceea venind acasă s'au gătat și s'au înfrumusețat, după-cum e obiceiul Românului. Toți Românii se iee pildă și învățatură dela acești miri și să nu se schimbe când vor merge la cununia civilă. În legătură cu aceste vă mai împărtășesc, că flăcăii din *Aiud* de multe ori au fost trași la judecată pentru tricolorul românesc și le-au zis să 'l lapede. Ei însă au răspuns: *Atunci îl vom lăpăda, când și voi îl veți lăpăda pe al vostru!*”, care răspuns numai spre cinste le poate sluji.

Abonent 6118.

Foc și sîrăcie. În comuna *Alios* au ars 26 de lanțuri de grâu, din pricina unei mașine slabe de treerat grăunțele. Nimic n'a fost asigurat. Slojească această de învăț celor care nu se asigură în potriva focului.

Daruri creștinești. Harnicul Român din *Veștem*, *Nicolae Hurubean* a purtat toate cheltuelile făcute cu spoirea și repararea sf. biserici. Tot d-sa a mai cumpărat și două prapore în prețuri destul de mari. Pentru biserică din *Veștem* a mai dăruit *Ana lui George Dorobanțu* două cununi frumoase, precum și unele perdele pentru ușa împărătească a altarului, în preț de 10 fl.

Femeia *Nastasia Crăciun* a dăruit pentru lipsita biserică din *Frata* un rînd de vestiminte preoțești, în preț de 65 fl.

La meserii. Din *Arad* primim următoarele: Dle Redactor! Cu durere trebuie să spun, că vina pentru-ce Românii nu îmbrățișează măiestriile sînt preoții și învățătorii. Acestia nu se îngrijesc ca să povățuească părinții băieților, ce și cum să facă, să 'i îndrume pe calea cea bună și să mijlocească intrarea băieților la cutare sau cutare măiestrie. Eată, noi în *Arad* sîntem o seamă de meseriași români. Publicul român, durere, nu ne spriginește, cum ar trebui să ne spriginească. Învățăcei de români nu căpătăm de loc, așa

Încât sîntem siliți să luăm *străini*. Am fost siliți să ne întorcem către tovărășia meseriașilor de aci, care în curînd va aduce 60 copii din Săcuime și îi va împărți între noi. Vezi dar', iubite popor, cum se îngrijește străinul de meserii! Aduce copiii din depărtare pe la noi, ca să-și învățăm meseria și apoi să meargă iarăși acasă, lăbind meseria și întărindu-se și îmbogățindu-se tot de pe spinarea Românilor. Rog deci pe preoți și pe învățători, ca în predicile lor, pe stradă și ori-și-unde, se îndemne țerănimea ca să-și dea copiii la meserii, căci numai așa vom mai căpăta și noi puțină putere.

La meserii dar', fraților Români!

Iustin Olariu, pantofar.

— Măiestrul tîmplar *Ioan Rațiu* din Făgăraș, are lipsă de un învățăcel.

— *Iustin Olariu*, pantofar în Arad are lipsă de un ucenic.

*

Îndreptare. În unii numeri, în rîndul al treilea din art. I., a rămas cuvîntul „erau“ afară, pe lângă aceea după cuvîntul pîne să se adaugă conjugățiunea „și“.

Posturi de învățători.

La greco-orientali.

În archidieceasă.

Protopopiatul Avrigului.

Cu terminul de 11 August st. n.

1. *Arpașul-superior*, 300 florini, c. *)
- și l. 2. *Avrig*, 2 inv. 300 fl. c. și l. 3. *Glimboaca*, 300 fl. (220 aj. de s. 80 fl. din alodiu).
4. *Porcești*, al II-lea post 300 fl. c. și l.
5. *Săcădate* 300 fl., c. și l. 6. *Viștea superioară*, al II-lea p. 300 fl. c. și l.

Protopopiatul Bradului.

3/15 Sept.

1. *Blășeni*, *Criș* și *Grosuri*, 300 fl., c. și l.
2. *Căinel*, 300 fl. (50 din venitul cantoral).
3. *Funcul-de-jos* cu filia *Funcul-de-sus*, 300 fl., c.
4. *Pescera*, 300 fl. (180 fl. în bani și 120 fl. în victualii).
5. *Sesuri*, 300 fl., c. și l. stîngin l.
7. *Zdrapți-Mihăleni*, 300 fl. c. și l. st. l.

Protopopiatul Brașovului.

3/15 Sept.

1. *Măgheruș*, în clasa a II-a, 300 fl., (100 fl. din alodiu, 50 din lada bisericii, 65 din arunc și didactru, 10 fl. din f. ș., c.
2. *Herman*, în cl. III-a, 360 fl. în număr cu prospect de 400 fl., din cassa bis. ca inv. și cantor. Banii de c. 25 fl. g. $\frac{1}{4}$ jug.
3. *Zizin*, 300 fl. (100 fl. din r., venitele cantonale 22 fl., dela bis. 178 fl. și c.

Protopopiatul Cîmpeni.

11 August st. n.

1. *Certegea* 300 fl. din r. și cassa bis., c. și gr.
2. *Lăpuș* 300 fl. din r. c. și l.
3. *Neagra-de-jos*, 300 fl. din r. c. cu gr.
4. *Poiana, Valea-verde* 300 fl. din r. c. și gr.
5. *Ponorel*, 300 fl. din r. și c. cu gr.
6. *Sohodol-Peleș* 300 fl. din r. și c.
7. *Vidramedie*, 300 fl. din f. ș.

Protopopiatul Clujului.

3/15 Sept.

Apahida, Bedeciu, Butene, Călata-mare, Călian, Cojocna, Geaca, Muntele-rece, Rogojel, Semeșfalău. Toate cu salar de 300 fl. c. gr. și l. Petenții au a să presenta în vre-o sîrbătoare la biserică.

Protopopiatul Hațegului.

11 Sept.

Băsești 300 c. și l.

Protopopiatul Sibiiului.

1/13 Sept.

1. *Cornățel*, 300 fl. c. și l.
2. *Nucet* 300 fl. ci și l.
3. *Slimnic*, 300 fl. c. și 2 st.
- l. 4. *Rîu-Sadului* 300 fl. c. și l.
5. *Vurpăr*, 300 fl. c. și l.

Protopopiatul Sighișoarei.

3/15 Sept.

1. *Saschiz*, 300 fl. (în bani 230 fl. 3 st. l. 18 fl., în naturalii 16 fl., din pămînt arător și de cosit 36 fl. și c.)
2. *Bundorf*, 300 fl., c. și gr.
3. *Facul-Român*, 300 fl.
4. *Sard*, 300 fl. (150 fl. în bani, din pămînt 100 fl. din naturalii 20 fl. l. cu 30 fl. c. și gr.
5. *Hendorf*, 300 fl. c. și gr.
6. *Hetur*, 300 fl. (în bani 280 fl. l. cu 20 fl. c. și gr.

În diecesă Caransebeșului.

Protopresbiteratul Verșetului.

1. *Gherteniș*, 1 post de inv. e de ocupat până la 4 Sept. v. 300 fl., 10 fl. pentru conferințe, 20 fl. pentru lemne, 4 fl. pentru scripturistică, $3\frac{1}{2}$ jug. pămînt de arătură, c. și gr. Pentru purtarea socotelilor bis. 10 fl. Dela înmormîntări 20 cr.
2. *Sâm Iandș*, 300 fl. Pentru lemne 20 fl., 50 cr. 6 fl. p. scripturistică, 6 fl. p. conferințe, 3 jug. de pămînt, c. și gr. Dela înmormîntări 30 cr.
3. *Iabuca* 300 fl., 20 fl. 20 cr. p. lemne, p. conferințe 10 fl., 10 fl. p. curatorat, 4 fl. p. scripturistică, c. și g. Un jug. de arătură. Dela înmormîntări 20 cr.

La greco-catolici.

În archidieceasă.

Cu terminul 25 August: Staț. cantor-doc. din *Felșalău* (protop. Reghinului) cu emolumentele: 60 fl. din cassa bisericii, 80 fl. din didactru, 29 fl. din stolă, 7 hectol. 20 litre cucuruz compute în 40 fl. 60 cr., 20 fl. 40 cr. din capetii, 70 fl. din venitul pămînturilor cantonale, cuartir liber în edificiul școlii și grădină. — Cu terminul 31 August: 1. Staț. doc. din *Bandul-de-câmpie* (protop. Murășului) cu emolumentele: Salar 300 fl. 20 cr. cuartir și grădină. 2. Staț. doc. din *Aiton* (protop. Coșocnei) cu emolumentele: Salar 300 fl. cuartir și grădină. 3. Staț. doc. din *Fiscu-Lumperd* (protop. Cătinei) cu emolumentele: Salar 300 fl. cuartir și grădină. 4. Stațiunea doc. din *Șopteriu* protop. Cătinei) cu emolumentele: Salar 230 fl. 100 l. cucuruz, cuartir și grădină. 5. Staț. cantor-doc. din *Bociu* (protopop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 200 fl., venite stolare 23 fl. 50 metrete de grâu, 50 zile de lucru usufructul unui arător, cuartir. 6. Staț. de docente adiunct în *Morlaca* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 200 fl., cuartir și gr. 7. Staț. cantor-doc. din *Molosig* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 236 fl., venite stolare 10 fl., usufructul alor 2 grădini, 30 metrete de bucate. 8. Staț. cantor-doc. din *Poeni* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 231 fl. 74 cr., venite stolare 17 fl. 30 cr., 22 metrete de bucate, usufructul unui fînaț și al unui arător, 17 zile de lucru, cuartir și grădină. 9. Staț. cantor-doc. din *Traniș* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 142 fl. 50 cr., venite stolare 25 fl., usufructul alor 5 jug. 1042°□, 5° lemne, 50 metrete de bucate, 50 de zile de lucru. 10. Staț. doc. din *Vișag* (protop. Morlacei) cu emolumentele: Salar 272 fl. usufructul unui fînaț de 1 jug. 1120°□, 4° lemne. 11. Staț. doc. din *Mihăț* (protop. Aiudului) cu emolumentele: Salar 300 fl., cuartir și grădină. 12. Staț. cantor-doc. din *Odverem* (protop. Aiudului) cu emolumentele: Salar 235 fl. 50 cr. venite stolare 12 fl., 75 metrete de cucuruz, 25 zile de lucru. 13. Stațiunea cantor-docentă din *Pata* (protopopiatul Coșocnei) cu emolumentele: Salar 188 florini, venite stolare 19 fl., din realitățile școlii 33 fl., 54 metrete de cucuruz, 30 zile de lucru, cuartir și grădină. Cu terminul de 20 August: în *Șamșudul-de-câmpie* (prot. Murășului) Salar 300 fl.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale Aureliu Axente în Frăua. Pentru poezia »Dorul Românilor« te-ar vîri numai în temniță. De aceea nici nu o publicăm. Altele, ținute în ton mai domol, cu plăcere.

Correspondentului din Chiușa. Poporul de acolo nici nu e vrednic de alt dascăl mai bun, dacă s'a lăsat amestecat de liurca pe care le-a dăruit-o cel-avea să fie ales. Slab sat și slabi oameni! Ar fi rău de neamul românesc, când toate comunele astfel 'și-ar diriguia viitorul, cum 'și-l diriguește comuna d-voastră.

D-sale R. A. în L. R. Poesia »România dulce țeară« — nu o mai tipărim eară. — Anecdota cu nasul Țiganului, dacă o vei căuta nu airea, ci chiar în »Foaia Poporului« și o vei afla. De altmintre: »cu dragoste și voce bună!«

D-sale I. B. în C. Ai primit carta postală?

D-sale Laurențiu Bran, preot în Seplac. Priimiți mulțumitele noastre pentru învitarea, pe care durere, în impregiurările în care ne aflăm, nu o putem îndeplini.

D-sale Ioan Bota, inv. în Cetea. Manuscriptul 'l-am primit. Mulțumită! Se va publica. Mai scrie. Salutare.

D-sale G. D. Poesia »Foaie verde foi de nalbă« a mai fost publicată și e cunoscută ca și calul cel breaz.

D-sale Vasile Albu. Nu știm să fie tradusă. Dela »Tipografia« din Sibiu poți cumpăra »Higienea română« de Dr. Leo Murășan. Costă 1 fl. și porto.

D-sale Zenovie Hăteganu. »Tălcul Evangheliilor« costă 1 fl. 10 cr. legat. La celelalte nu le știm prețul.

D-sale Moza, inv. Scrisoarea nu am primit-o. »Foaia Poporului« nu e numai a Ardelenilor, ci a tuturor Românilor, ce vreau să o cetească.

D-sale I. C. Prețul abonamentului fiind și așa atât de neînsemnat, foaia nu se poate trimite pe nimic. Foaia o poți abona ori-când.

D-sale I. P., preot. Lucrarea d-tale, nu se poate publica și din pricină, că limba e prea încărcată de străinisme. D-tale și altor iubitori de cuvinte »radicale« le cităm aci poezia populară, în care poetul din popor arată cum să fie scrisoarea »iubită« ce o adresează:

»Nu 'mi-o scrie latinească,

Că 'mi-o scrie românească,

Toată lumea s'o cetească

Lacrîmile s'e-l pornească etc.

D-sale Rudolf Dégro în Alba-Iulia. Numai ca anunț se poate publica.

D-sale N. L. în B. m. Nu vî lăsați amăgiți de nimenea! N'aveți lipsă de »Țircusul« din Pesta, după-cum îi zici d-ta. De rușinea și de ocara neamului să fie acei Români, cari vor colinda pe la Iudapesta. Poesia »Soarte tristă și amăgitoare« e mai veche decât noi, deci dară nu se poate publica în »sfînta noastră« »Foaia Poporului«.

D-sale A. N. Pentru poezia:

»Sune cînt de rîscular«

Ne bagă la închisoare.

D-sale Constantin Bernaş, măsar. Poți face vre-o rugare la »Asociațiune« sau la alte fonduri bisericești, a căror escriere de concurse le publicăm și noi.

D-sale S. Henegariu. Poți culege snoave, povești, cimilituri și balade etc. Salutare!

D-sale »Koltor Basil«, inv. Spui, că te maghiarizezi dacă nu 'ți-se dă pîne. E rău destul! Fă alte documente mai bune!

D-sale Ioaniche Berariu. Baronul de acolo încă trebuie să stee la facerea drumului. Altmintrelea faceți arătare și va fi silit.

Abonentului 6118. Pe rătăcitul acela de curator al bisericii ar fi bine dacă 'l-ați depune. La întrebare se va da răspuns.

Domnilor George Muntean și Pavel Ristan în Vrani. Lucaci nu a fost alungat din România, ci a venit singur. Cele povestite despre »Tribuna« nu sînt adevărate. Ea și astăzi luptă și încă cu o mai încordată tărie împotriva dușmanilor neamului românesc.

D-sale Ilie Moga în Poiana-Sibiiului. Un anunț de 50 cuvinte pe cele două pagini din urmă ale »Foaiei Poporului« costă: Pentru odată: 2 fl. și 30 cr. timbru, de 3 ori 5 fl. 40 cr., ear' dacă se publică mai de multe-ori se lasă și un scîzîmînt însemnat.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

*) *Prescurtări*: r. = repartitie, c. = cuartir, gr. = grădină, l. = lemne, aj. de s. = ajutor de stat, f. ș. = fondul școlii.

LOTERIE.

Tragerea din 15 August n.

Budapesta: 10 32 41 5 25

Tragerea din 19 August n.

Sibiu: 55 48 27 85 53

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 12 August: Copşa-mare, Posmuş (Paszmos), Sebeşul-săsesc.**Marti, 13 August:** Boroşineul-mare, Corond, Merghindeal (2 zile premergătoare tirg de vite).**Mercuri, 14 August:** Bistriţa, Ormeniş.**Joi, 15 August:** Haţeg, Ilia, Jimborul-mare, Kereló-Sân-Paul, Teiuş, Viştea-de-jos, Frata-ungurească.**Vineri, 16 August:** Câmpeni, Veneţia-de-jos.**Duminică, 18 August:** Miheş.**Călimdarul săptămânii.**

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele	
	Dum. a 13-a d. Ros., gl. 4, sft. 2.	rés.	ap.	
Dum.	11 Muc. Euplu Diac.	23 Filip	5 8	6 52
Luni	12 M.M.Fotie şi Anichit.	24 Bartolom.	5 9	6 51
Marti	13 Cuv. Maxim. márt.	25 Ludovic	5 11	6 49
Merc.	14 Pror. Michea	26 Samuil	5 12	6 48
Joi	15 (+) Ad. Născ. de D-zeu	27 Iosif Calas.	5 14	6 46
Vineri	16 S. Muc. Diomid	28 Augustin	5 16	6 44
Sâmb.	17 Muc. Miron	29 Tăi. c Ioan	5 17	6 43

„TIPOGRAFIA“

societate pe acţiuni din Sibiu

îndeplineşte tot felul de lucrări tipografice şi îndeosebi tipăreşte cărţi de tot felul, înştiinţări de căsătorie, înştiinţări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi şi blanchete de tot soiul.

Preţurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primeşte în editură cărţi şcolare şi peste tot cărţi scrise anume pentru popor, precum sunt poveşti, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri şi datini, schiţe istorice ori biografii scrise în limba poporului şi alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acţiuni **avere naţională**, bine ar fi, ca Românii aici să se-şi comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

La „Tipografia“, societate pe acţiuni în Sibiu se află de vânzare **opul premiat** şi publicat de „Asociaţiunea transilvană pentru literatura română şi cultura poporului român“

POVEŞTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase poveşti şi la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

A eşit de sub tipar:

HOMO SUM.

ROMAN

DE

GEORGE EBERS.

Preţul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

„Tipografia“, soc. pe acţiuni, Sibiu.

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helveţiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanţie de 3 ani;

se află la

[1958] 1—20

IULIU ERŐS,

orologier, optic şi proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur şi argint.

Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

„LUGOŞANA“

= institut de credit şi de economii, ca societate pe acţiuni în Lugos =

Primeşte depuneri spre fructificare

sub următoarele condiţiuni:

- a) Depuneri cu anunţ de 30 zile cu 5%;
- b) " " " " 60 " " 5 1/2 %;
- c) " " " " facute de biserici, şcoale, corporaţiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solveşte institutul separat.

După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face şi ridica şi prin postă.

[1947] 4—

Direcţiunea.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât şi fiecare econom au trebuinţă să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbeşte pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase şi multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numeşte:

Învetătorul Munteanu

impărtăşeşte economilor cele mai de lipsă cunoştiinţe despre

LEGEA VETERINARĂ

şi

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinşii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) şi se poate cum-păra dela

„Tipografia“, societate pe acţiuni, Sibiu.

Doi băieți

să primesc ca învățăcei
în franzelăria lui

Petru Moga

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 44.
[1952] 3-3

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
cătră Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hályi de Apșa printr'un circular special.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[808] 47—

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe vieața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe vieața
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.**Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu,
(Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
(H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,președint al „Reuniunii române de agricultură din
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din
Sibiu se află de vânzare

TABLOUL CONDAMNAȚILOR POLITICI PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre incredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fie-
cărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștiințiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștiințios mod toate comandele, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare

[950] 18—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.